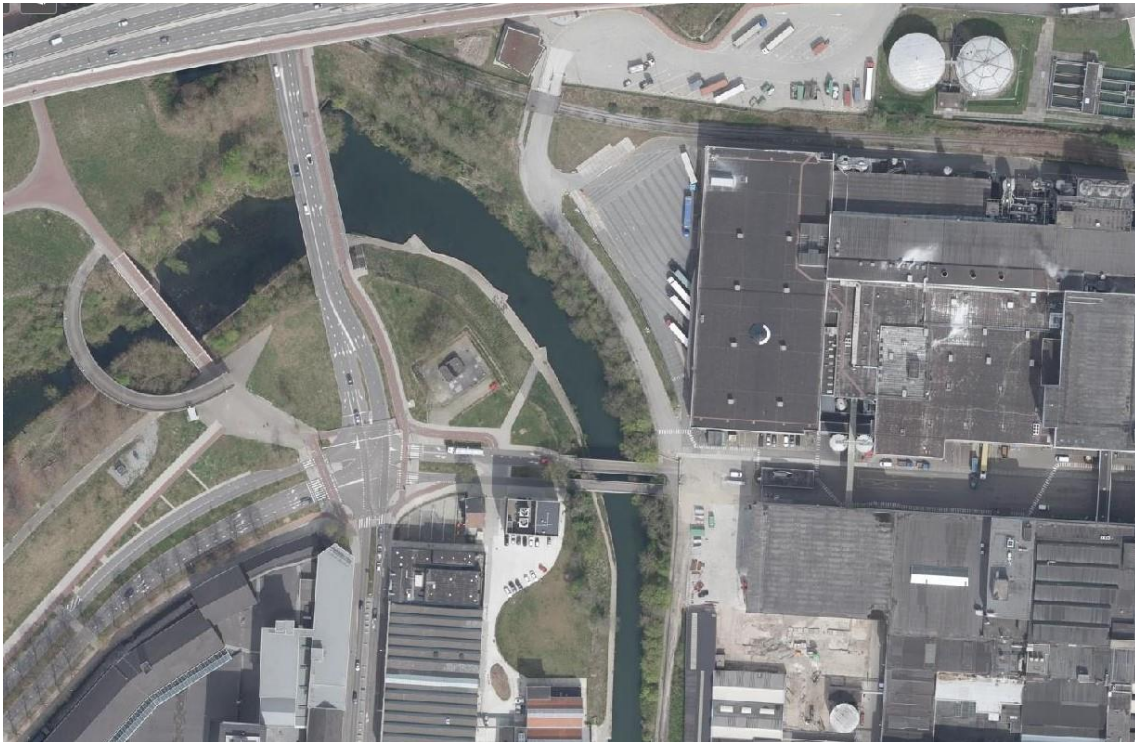

Ruimtelijke onderbouwing 'Verlegging gastransportleiding Sappi Maastricht'

Het verleggen van de 40 bar gastransportleiding Z-500-15 nabij de Zuid-Willemsvaart te Maastricht

Document:	Ruimtelijke onderbouwing 'verlegging gastransportleiding Sappi Maastricht'
Status:	Vastgesteld
IMRO planid-nr:	NL.IMRO.0935.ovCommandeurslaan-vg01
Datum:	25-04-2024

Opgesteld door:

In opdracht van

Documentgegevens

Document:	Ruimtelijke onderbouwing 'verlegging gastransportleiding Sappi Maastricht'
Documentnummer:	2306-503-1
Revisie:	4
Laatste wijziging:	25-04-2024
Status:	Vastgesteld

Inhoud

1.	Inleiding.....	5
1.1.	Aanleiding	5
1.2.	Ligging projectlocatie	5
1.3.	Vigerende bestemmingsplannen	7
1.4.	Leeswijzer	8
2.	Beschrijving plangebied	9
2.1	Bestaande situatie	9
2.2	Toekomstige situatie	9
3.	Beleidskader	11
3.1.	Rijksbeleid.....	11
3.1.1.	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	11
3.1.2.	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	12
3.1.3.	Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro)	13
3.1.4.	Besluit ruimtelijke ordening	13
3.1.5.	Structuurvisie Buisleidingen	13
3.1.6.	Besluit externe veiligheid buisleidingen	14
3.2.	Provinciaal beleid.....	14
3.2.1.	Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI 2021).....	14
3.2.2.	Provinciale Omgevingsverordening Limburg 2014 (POL 2014)	15
3.3.	Gemeentelijk beleid	16
3.3.1	Economische visie Maastricht 2040.....	16
3.3.4	Stadsvisie Maastricht 2040.....	16
3.4.	Conclusie	16
4.	Omgevingsaspecten	17
4.1	Vormvrije m.e.r.-beoordeling.....	17
4.2	Archeologie	18
4.3	Cultuurhistorie	18
4.4	Explosieven	19
4.5	Bodem.....	19
4.6	Flora & Fauna	21
4.6.1	Gebieden	21
4.6.2	Soorten	22

4.7	Water	25
4.7.1	Waternet en -keringen	25
4.7.2	Grondwater	26
4.7.3	Watertoets	27
4.8	Externe veiligheid	27
4.8.1	Besluit externe veiligheid Buisleidingen	29
4.8.2	Kwantitatieve risicoanalyse	30
4.10	Kabels en Leidingen.....	30
4.9	Luchtkwaliteit	31
4.10	Geluid, geur, lichthinder en windhinder	31
4.11	Conclusie	31
4.	Uitvoerbaarheid	32
4.1.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	32
4.4.1	Wettelijk vooroverleg	32
4.2.	Economische uitvoerbaarheid.....	32
5.	Conclusie.....	33
	Bijlagen	34

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Gasunie heeft een bestaande 40 bar hoge druk regionale gastransportleiding, met een diameter van ca. 200mm, gelegen ter hoogte van de Commandeurslaan en Fransensingel te Maastricht. De huidige leiding is gelegen ter hoogte van de brug over de Zuid-Willemsvaart. Als gevolg van woningbouwontwikkeling op het terrein van Sappi B.V. wordt deze brug gesloopt, de ligging van de bestaande leiding komt daarmee in het geding. Om het gastransport te kunnen blijven waarborgen, dient deze leiding verlegd te worden zodat deze ingepast kan worden in de door de gemeente beoogde situatie.

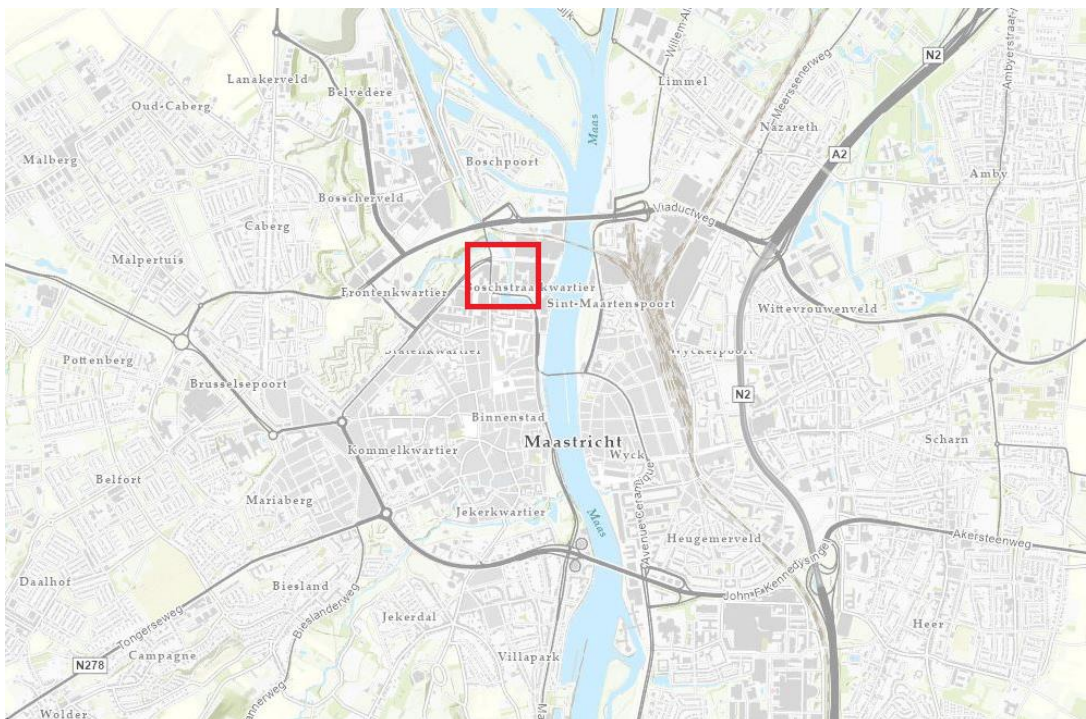
Gasunie is verzocht om de leiding te verleggen vooruitlopend op de beoogde ontwikkelingen. De beoogde verlegging vindt plaats over een leidinglengte van ca. 200m en zal volledig afwijken ten op zichte van het huidige tracé. De verlegging wordt grotendeels uitgevoerd door middel van een zinkerconstructie onder de Zuid-Willemsvaart.

Met artikel 14 Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is bepaald dat een 40-bar (en hoger) hoge druk gastransportleiding planologische relevantie kent en dat deze in bestemmingsplannen dienen te worden opgenomen. Binnen de op de locatie van de verlegging (relevante) vigerende bestemmingsplannen is geen mogelijkheid opgenomen om de verlegging van de leiding binnenplannen mogelijk te maken. In overleg met gemeente Maastricht is overeengekomen om het juridisch planologisch vastleggen van de nieuwe gastransportleiding middels een uitgebreide omgevingsvergunning te realiseren. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing biedt dit planologische kader.

De aanpassingen van het gastransportnetwerk worden mogelijk gemaakt door het aanleggen van een nieuwe gastransportleiding. In overleg met enkele stakeholders zoals gemeente, exploitatiemaatschappij 't Bassin en waterschap Limburg is een tracé ontworpen en afgestemd op de tekeningen van de beoogde aanpassingen. De huidige leiding hangt namelijk onder de bestaande brug die is gelegen tussen de Commandeurslaan en de Fransensingel. Met de aanpassing van de situatie nabij de Fransensingel zal de brug verwijderd worden en zal de leiding vooruitlopend daarop ondergronds moeten worden gebracht. De leiding zal op dusdanige diepte worden aangelegd zodat de beoogde ontwikkelingen niet meer belemmerd wordt door de aanwezigheid van de nieuwe leiding.

1.2. Ligging projectlocatie

Het project speelt zich af ter hoogte van de Zuid-Willemsvaart, gelegen tussen de Commandeurslaan en de Fransensingel.

Figuur 1 Locatie plangebied

In onderstaande figuur is de ligging van de bestaande (rood) en nieuwe leiding (paars onderbroken) weergegeven.

Figuur 2 Locatie te verleggen leiding (paars is nieuw, rood is bestaand, bruin is vervallen)

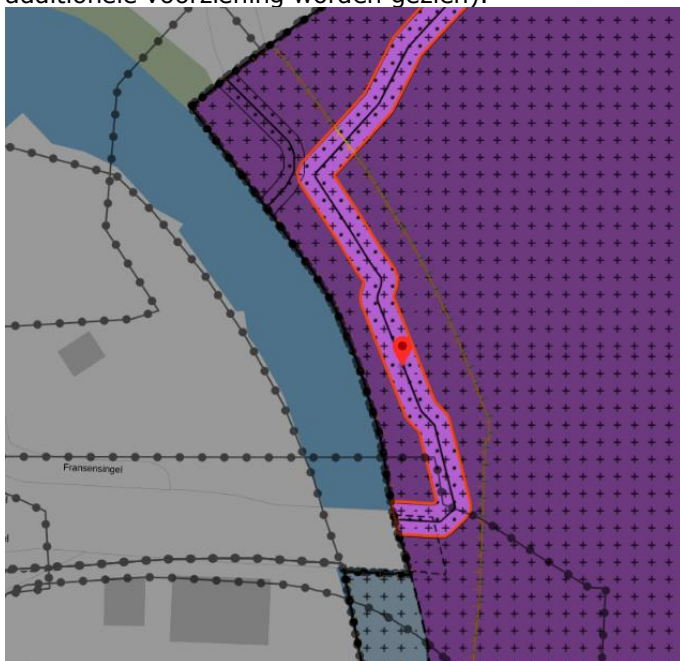
De aanleg van de nieuwe gastransportleiding zal plaatsvinden door middel van een zinkerconstructie waardoor de leiding op voldoende diepte wordt aangebracht. Het aansluiten van de nieuwe leiding op de bestaande leiding vindt plaats in open ontgraving vanaf maaiveld. Daarbij wordt een sleuf gegraven en de leiding vanaf maaiveld in de sleuf aangelegd en aangesloten op het bestaande netwerk. Nadat de nieuwe leiding in bedrijf is genomen, wordt de bestaande leiding buiten bedrijf gesteld. Deze oude leiding wordt dan gereinigd en (waar mogelijk) verwijderd.

1.3.Vigerende bestemmingsplannen

Vooropgesteld geldt dat er in dit geval in principe sprake is van een vergunningvrije bouwactiviteit, op grond van artikel 3, lid 7, Bijlage II, Bor. Ter plaatse van de beoogde locatie van de nieuwe leiding geldt echter op grond van bestemmingsplan 'Optimalisering inpassing Noorderbrugtracé' de bestemming 'groen' en geldt de functie-aanduiding 'Archeologische zone A', 'waardevol groenelement' en 'natuur-leefgebied' waardoor voor het verrichten van werken en werkzaamheden een omgevingsvergunning voor het aanleggen van de leiding moet worden aangevraagd (artikel 11.5.1.1. en artikel 11.5.2.1. bestemmingsplan 'Optimalisering inpassing Noorderbrugtracé').

Ook geldt in het gebied van de verlegging het bestemmingsplan 'Centrum' dat hier de bestemming 'Bedrijf' en functieaanduiding 'Archeologische zone A' kent. Op grond van artikel 21.5.2.1. geldt ook hier dat voor het verrichten van werken en werkzaamheden een omgevingsvergunning voor het aanleggen van de leiding moet worden aangevraagd. Aan de westzijde geldt het bestemmingsplan Noorderbrug met de bestemming 'Groen' en de functie-aanduiding 'Archeologische zone A'.

Omdat er wel sprake is van een aanlegvergunningplichtige activiteit (artikel 2, lid 1, onder b, Wabo), dient de activiteit qua gebruik ook te voldoen aan de geldende bestemming. Volgens de bestemmingsplannen 'Optimalisering inpassing Noorderbrugtracé' en 'Noorderbrug' is het beoogde gebruik binnen de bestemming 'Groen' evenwel niet toegestaan (de buisleiding kan niet als additionele voorziening worden gezien).

Figuur 3 Bestaande planologische situatie (Centrum)

Figuur 4 Bestaande planologische situatie (Noorderbrug, e.o.)

1.4. Leeswijzer

Na deze inleiding en beschrijving van de werkzaamheden volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van de projectlocatie. Hoofdstuk 3 omvat het relevante beleidskader. In hoofdstuk 4 komen de noodzakelijke onderzoeken aan bod. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid van het voorliggende plan. Het afsluitende hoofdstuk bevat de conclusie waaruit opgemaakt wordt of de voorgenomen ontwikkelingen inpasbaar zijn op basis van een goede ruimtelijke ordening.

2. Beschrijving plangebied

Ten westen van de dwars door Maastricht gelegen Maas en ten zuiden van de Noorderbrug is de Sappi fabriek gelegen. Direct ten westen van het bedrijf Sappi Maastricht B.V. is de Zuid-Willemsvaart gelegen, ingesloten door de Commandeurslaan, de Fransingel en de Noorderbrug. De gemeente Maastricht is bezig met een herontwikkeling van dit gebied tot woningbouw. Deze plannen houden onder andere in dat de brug over de Zuid-Willemsvaart gesloopt zal worden en anders wordt ingericht. Klein onderdeel van deze ontwikkelingsopgave is daarmee het verleggen van de gastransportleiding.

2.1 Bestaande situatie

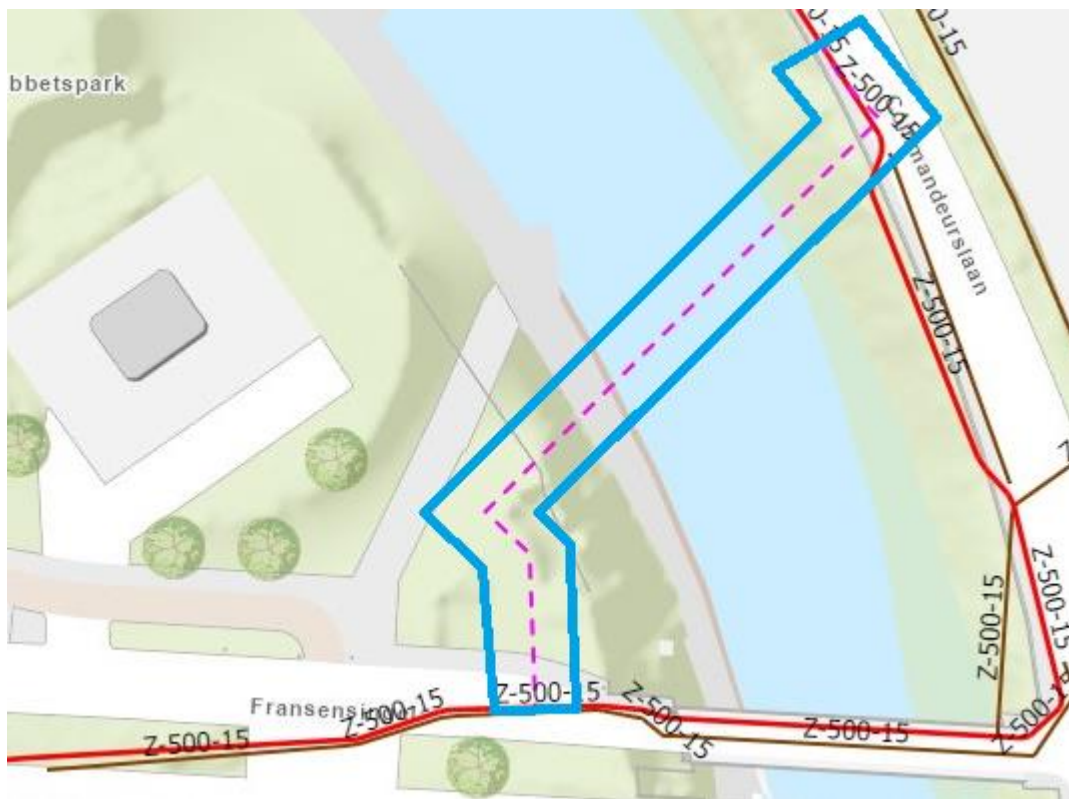
De reeds aanwezige gastransportleiding kruist de Zuid-Willemsvaart door middel van de brug in de Fransensingel. Vanaf de Commandeurslaan gaat de leiding door de weg en berm, over de brug naar de infrastructuur ter hoogte van het Ritchie Backfireplein. In het verleden is ervoor gekozen om de leiding aan de brug te laten hangen en niet door de watergang aan te leggen.

2.2 Toekomstige situatie

Met de beoogde ontwikkelingen in het gebied zal de brug in de Fransensingel gesloopt worden en zal de leiding niet meer op deze wijze aanwezig kunnen blijven. Om de gaslevering toch doorgang te kunnen laten vinden wordt vooruitlopend op de ontwikkelingen de gastransportleiding alvast verlegd. In de toekomstige situatie zal de leiding diep onder de Zuid-Willemsvaart worden aangelegd tussen de Commandeurslaan en het Ritchie Backfireplein.

Deze onderbouwing richt zich specifiek op de permanente aanpassingen. Nadat het nieuwe leidingwerk is aangelegd, zal dit worden aangesloten op het bestaande netwerk zodat dat weer in bedrijf genomen kan worden en weer de voeding kan geven aan de doorgaande leidingen. Het leidingwerk wordt volledig aangebracht in open ontgraving, vervolgens wordt het getest, en wordt de situatie weer in oorspronkelijke staat teruggebracht. Waar mogelijk worden oude leidingdelen, na afloop, verwijderd.

Met de voorliggende onderbouwing wordt nader toegelicht dat de voorgenomen ontwikkelingen, die niet passend zijn binnen de vigerende bestemmingsplannen, op basis van een goede ruimtelijke ordening kunnen worden toegestaan. Er is gekozen voor een onderbouwing die wordt aangevuld met een besluitvlak waarop de omgevingsvergunning van toepassing is. Dit besluitvlak wordt aangeduid op www.ruimtelijkeplannen.nl. Er is gekozen om de begrenzing uit onderstaande figuur (bij benadering) aan te houden waarbij rekening is gehouden met de belemmeringsstrook van 4 meter ter weerszijden van de hartlijn van het nieuwe leidingwerk.

Figuur 5 ligging en begrenzing plangebied

3. Beleidskader

Op zowel Rijks-, provinciaal, regionaal als gemeentelijk niveau bestaan er diverse beleidsstukken waarbij met het opstellen van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden. In dit hoofdstuk wordt het plan getoetst aan de relevante beleidsstukken.

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De op 11 september 2020¹ vastgestelde Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van onze leefomgeving. Hiermee wil het Rijk inspelen op de grote uitdagingen die voor ons liggen. De NOVI geeft weer voor welke uitdagingen Nederland staat, wat daarbij de nationale belangen zijn, welke keuzes het Rijk maakt en welke richting het Rijk meegeeft aan decentrale keuzes. Deze keuzes hangen samen met de toekomstbeelden van de fysieke leefomgeving, de maatschappelijke opgaven en economische kansen die daarbij horen.

De NOVI sorteert voor op de Omgevingswet (die in 2024 in werking treedt). Uitgangspunt in de nieuwe aanpak is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang met elkaar. Zo kunnen in gebieden betere, meer geïntegreerde keuzes gemaakt worden.

Prioriteiten

De NOVI schetst een toekomstperspectief naar 2050 waarin vier prioriteiten worden vastgesteld:

Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Zeespiegelstijging, hoge rivierafvoeren, wateroverlast en lange periodes van droogte zijn hier voorbeelden van. In 2050 zal Nederland klimaatbestendig en waterrobuust zijn. In 2050 moet Nederland ook een duurzame energievoorziening hebben. Dit vraagt ruimte, onder meer voor windmolens en zonnepanelen. Voorwaarde is dat bewoners goed betrokken zijn en invloed hebben op het gebruik en kunnen meeprofiten in de opbrengsten.

Voor de ontwikkeling van duurzame energie zijn regionale energiestrategieën (RES) essentieel. Medeoverheden geven, in samenwerking met de energiesector, gebruikers en andere belanghebbenden, in de RES invulling aan de inpassing van duurzame energie op het land.

Duurzaam economisch groeipotentieel

Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. De Nederlandse economie dient toekomstbestendig te worden, oftewel concurrerend, duurzaam, en circulair. Het gebruik van duurzame energiebronnen en verandering van productieprocessen wordt gestimuleerd. Steden en stedelijke regio's zijn belangrijk voor onze economie. Dit geldt vooral daar waar sprake is van een aantrekkelijke en gezonde omgeving en diversiteit in aanwezige economische functies, opleidingen en andere voorzieningen.

¹ Staatscourant nr. 48104, 15 september 2020

Sterke en gezonde steden en regio's

Er zijn vooral in steden en stedelijke regio's nieuwe locaties nodig voor wonen en werken. Het liefst binnen de bestaande stadsgrenzen, zodat de open ruimten tussen stedelijke regio's behouden blijven. De leefbaarheid van stedelijk gebied staat voorop. Hiervoor dienen deze gebieden in te zetten op klimaatadaptatie om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. Ook dient de bouw van nieuwe woningen te zijn gericht om een zo breed mogelijk aantal inwoners te bereiken. Mobiliteit dient aan te sluiten op nieuwe ontwikkelingen waarbij onder meer de CO₂ uitstoot wordt verminderd.

Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Er ontstaat een nieuw perspectief voor de Nederlandse landbouwsector als koploper in de duurzame kringlooplandbouw. Een goed verdienpotentieel voor de bedrijven wordt gecombineerd met een minimaal effect op de omgevingskwaliteit van lucht, bodem en water. Er dient een balans tussen de ontwikkeling van natuur en landbouw te worden gevonden. Hiernaast dient het een prettige omgeving te zijn om te werken, wonen en te recreëren. Biodiversiteit van gebieden en de verduurzaming van landbouw zijn kernpunten.

Afwegingsprincipes

Het stellen van de bovenstaande prioriteiten kan een situatie maken dat belangen soms botsen. Om in zo'n situatie keuzes te maken worden drie afwegingsprincipes gebruikt:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: In het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI zoekt het Rijk naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van onze ruimte.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied.
- Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties.
-

De uitvoering van de NOVI moet gezamenlijk worden aangepakt. Rijk, provincies en gemeenten gaan meer samenwerken als één overheid. Ook staat participatie centraal. Daarnaast is de NOVI continu in beweging. Het is de bedoeling dat het zich continu aanpast aan ontwikkelingen, in een permanent en cyclisch proces.

De voorgenomen ontwikkeling(en) raakt de belangen die in de NOVI worden genoemd niet.

3.1.2. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De nationale belangen die juridische borging vragen, staan in de AMvB Ruimte (ook wel bekend als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening – Barro). De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijksvaarwegen, Defensie, ecologische hoofdstructuur, erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en primaire waterkeringen.

Bij het opstellen van bestemmingsplannen moeten gemeenten zich houden aan bij AMvB of verordening gestelde regels. Nieuwe of gewijzigde regels moeten binnen een bepaalde termijn in de bestaande bestemmingsplannen worden verwerkt. Dit kan betekenen dat gemeenten bestemmingsplannen moeten aanpassen aan de nieuwe AMvB Ruimte. De AMvB Ruimte is in december 2011 in werking getreden. Door het bestemmen van de nieuw aan te leggen buisleiding strookt de voorgenomen ontwikkeling met het Barro.

3.1.3. Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro)

De regels uit het Barro zijn verder uitgewerkt in het Rarro. In het Rarro zijn ruimtereserveringen opgenomen voor de nieuwe aanleg en voor de uitbreiding van de infrastructuur. Ter plaatse van de in het Rarro bepaalde ruimtereservering mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op basis van het vigerende bestemmingsplan niet reeds mogelijk waren, met uitzondering van tijdelijke bouwwerken en bijbehorende bouwwerken. Een omgevingsvergunning voor het afwijken van het vigerende plan biedt daarin mogelijkheden. De voorgenomen ontwikkeling is niet gelegen in een ruimtereservering conform het Rarro.

3.1.4. Besluit ruimtelijke ordening

Sinds 1 oktober 2012 is in het Besluit ruimtelijke ordening de verplichting opgenomen om in het geval van nieuwe stedelijke ontwikkeling in de toelichting een onderbouwing op te nemen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de "ladder voor duurzame verstedelijking" zoals opgenomen in artikel 3.1.6, lid 2 Bro.

De "stappen van de ladder" worden in artikel 3.1.6, lid 2 Bro als volgt omschreven:

1. voorziet de voorgenomen stedelijke ontwikkeling in een actuele regionale behoefte;
2. kan binnen bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio in de behoefte worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins;
3. wanneer blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld (m.a.w. zorgen voor optimale inpassing en bereikbaarheid).

Met ingang van 1 januari 2017 is de ladder voor duurzame verstedelijking aangepast. De minister wil daarmee de knelpunten oplossen die in de dagelijkse praktijk worden ervaren bij toepassing van de ladder. Signalen uit de praktijk en de daaruit voortgekomen jurisprudentie hebben er toe geleid dat de Minister met betrokken partijen verkend heeft welke knelpunten de toepassing van de ladder kent. De voornaamste knelpunten zijn:

- onduidelijk begrippenkader
- toepassing bij globale en flexibele bestemmingsplannen
- onderzoekslasten
- regionale afstemming

Voor het voorliggende plan heeft de aanpassing van de ladder van duurzame verstedelijking verder geen gevolgen ten opzichte van voorheen en past daarmee binnen het beleidsdocument.

3.1.5. Structuurvisie Buisleidingen

Op 12 oktober 2012 is de Structuurvisie Buisleidingen vastgesteld. Dit is een visie waarmee het Rijk voor de komende 20 tot 30 jaar ruimte wil reserveren in Nederland voor toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. Op basis van de hoofdlijnen uit de Structuurvisie

Buisleidingen kunnen provincies en gemeenten het exacte buisleidingtracé bepalen. Uitgangspunt daarbij is zoveel mogelijk bundeling met bestaande buisleidingen(-stroken). De gastransportleiding in dit plan valt niet onder de werkingssfeer van de Structuurvisie Buisleidingen, maar draagt wel bij aan het streven om het vervoer van gevaarlijke stoffen via buisleidingen te laten verlopen.

3.1.6. Besluit externe veiligheid buisleidingen

Op 1 januari 2011 is middels de inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) de oude circulaire "Zonering langs hoge druk aardgastransportleidingen" uit 1984 vervangen. Op grond van dit besluit (artikel 6, lid 4) mag een buisleiding slechts worden aangelegd of vervangen indien dit in overeenstemming is met het geldend bestemmingsplan of indien voor die aanleg of vervanging een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Voor een nadere uitwerking van de externe veiligheidsaspecten wordt verwezen naar paragraaf Externe veiligheid van het volgende hoofdstuk. Hierin worden de resultaten van de uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyse (QRA, bijlage 2) voor de te verleggen leiding nader besproken.

3.2. Provinciaal beleid

De Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening

Het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland omvat al het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. Het bestaat uit twee kaderstellende instrumenten: de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

3.2.1. Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI 2021)

Op 1 oktober 2021 hebben Provinciale Staten de Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) vastgesteld. Het POVI heeft het karakter van een provinciale structuurvisie.

Uitdagingen op het gebied van gezondheid en veiligheid, veranderingen in de samenleving als gevolg van demografische ontwikkelingen en individualisering, de relatie tussen overheid en samenleving, ontwikkelingen met betrekking tot het klimaat, de aanstaande energietransitie, een landbouwtransitie, digitalisering en de circulaire economie. Dat zijn de vraagstukken waar we in Limburg voor staan. Het zijn fysieke, economische en sociale opgaven én kansen die allemaal hun weerslag op onze (fysieke) leefomgeving hebben. Ze vragen dus om een integrale aanpak. Want die is noodzakelijk om goed met de schaarse ruimte om te gaan. De lange termijn visie op deze thema's is opgenomen in de POVI.

In de POVI zijn verschillende regiovisies opgesteld. Deze zijn in nauwe samenwerking met partners uit de regio's opgesteld. Zij zijn opgesteld volgens dezelfde hoofdstructuur, maar houden elk een eigen indeling aan voor wat betreft de opgaven per regio.

In de POVI zijn een drietal hoofdoggaven geformuleerd:

1. Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving;
 - a. in stedelijk c.q. bebouwd gebied
 - b. in landelijk gebied
2. Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie; inclusief landbouw- transitie;
3. Klimaatadaptatie en energietransitie.

In de Omgevingsvisie wordt aangegeven dat aan deze hoofdoggaven gewerkt wordt aan de hand van de vier Limburgse Principes:

1. We streven naar een inclusieve, gezonde en veilige samenleving. De inrichting en ontsluiting van gebieden nodigt uit tot ontmoeten, recreëren en maatschappelijke betrokkenheid.
2. De kenmerken en identiteit van gebieden staan centraal. Een gebiedsgerichte aanpak is de basis voor samenwerking met andere partijen en initiatiefnemers. Er is dus ruimte voor maatwerk.
3. Meer stad, meer land. We koesteren de variatie in gebieden. Stedelijke functies worden geconcentreerd in compacte steden en dorpen. Landelijke gebieden worden als tegenhanger van de drukkere stedelijke gebieden ontwikkeld.
4. We gaan zorgvuldig om met onze ruimte en voorraden, zowel onder- als bovengronds. We zetten in op een sociaaleconomische ontwikkeling zonder vraagstukken af te wentelen naar de volgende generaties. In lijn met de Omgevingswet gaan wij in de Omgevingsvisie uit van het voorzorgsbeginsel; preventief handelen, milieuaantastingen bij voorrang aan de bron bestrijden en de vervuiler betaalt. In onze afwegingen betrekken we naast de impact op mens, economie en welvaart ook de impact op de omgeving en het milieu. We streven naar functiecombinaties en benutten bestaande functies optimaal. We richten ons op het voorkomen van afval en maken bewust gebruik van natuurlijke voorraden grondstoffen, fossiele brandstoffen en water. We zetten in op hernieuwbare grondstoffen en streven naar een circulaire economie. We gaan zorgvuldig om met onze archeologie en geologie.

3.2.2. Provinciale Omgevingsverordening Limburg 2014 (POL 2014)

De Omgevingsverordening Limburg 2014 bevat de regels die nodig zijn om het omgevingsbeleid van POL 2014 juridische binding te geven. Specifiek voor de doorwerking van het ruimtelijk beleid is in de verordening een hoofdstuk Ruimte opgenomen. Dit hoofdstuk bevat uitsluitend instructiebepalingen die zijn gericht tot gemeentebesturen. Zij moeten deze regels in acht nemen bij het vaststellen van bestemmingsplannen, beheersverordeningen en bij het verlenen van omgevingsvergunningen.

In de verordening is onder andere bepaald dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen in beginsel een plaats moeten krijgen binnen het bestaande stedelijk gebied (overeenkomstig de Ladder voor duurzame verstedelijking).

Nieuwe Omgevingsverordening (onder Omgevingswet)

Bij de voorbereiding van de nieuwe Omgevingsvisie is ook een nieuwe Omgevingsverordening voorbereid. Deze Omgevingsverordening treedt pas in werking zodra de Omgevingswet in werking treedt. Tot die tijd blijft de huidige Omgevingsverordening van kracht. Voor de volledigheid wordt hier al een doorkijk gegeven naar de toekomstig vigerende Omgevingsverordening.

Het voorliggende plangebied ligt in de stedelijke kern van Maastricht. In dit gebied zijn vanuit de verordening geen te beschermen waarden aanwezig. Zoals geconstateerd in paragraaf 3.2.1 sluit de mogelijke toekomstige ontwikkeling van dit gebied aan bij de doelstellingen die zijn geformuleerd in de Omgevingsvisie Limburg. De Omgevingsverordening is bedoeld om de Omgevingsvisie uitvoering te geven. Daarom vormt ook de nieuwe Omgevingsverordening geen beperking voor de beoogde ontwikkeling in dit bestemmingsplan.

3.3. Gemeentelijk beleid

3.3.1 Economische visie Maastricht 2040

In 2021 is de Economische visie Maastricht 2040, Maastricht kiest voor kwaliteit en innovatie vastgesteld.

Het economische beleid van de Gemeente Maastricht voor de komende jaren is gestoeld op een glashelder uitgangspunt: Maastricht kiest voor kwaliteit. Maastricht verdient een kerngezond economisch klimaat waarbij haar toetssteen telkens zal zijn dat het de stad kwalitatief beter moet maken. Het stimuleren van een aantrekkelijk ondernemersklimaat vormt een belangrijke bijdrage aan de economische kracht van de stad. De economie van Maastricht is alleen toekomstbestendig als er meer dan ooit ingezet wordt op duurzaamheid en sociaal werkgeverschap. Uitgangspunt is het koesteren van de binnenstad als hart van de stad, inzetten op kennis, gezondheid en vakmanschap en zorgen voor goede randvoorwaarden en ruimte voor onderscheidend en duurzaam ondernemerschap.

Op ruimtelijk gebied is een belangrijk deel van de inzet gericht op een ruimere beleving van de binnenstad met logische looproutes of het mogelijk maken en promoten van sfeergebieden zoals het Sphinxkwartier en Bassin, de Maasoevers, Wyck en de Stationsomgeving. Deze gebieden geven letterlijk lucht aan de binnenstad en bieden veel kwaliteit met onontdekte mogelijkheden voor eigen inwoners en bezoekers waardoor spreidingskansen vergroot worden.

Met de verlegging van de gastransportleiding wordt indirect de aanleg van de verlengde Maasboulevard mogelijk gemaakt.

3.3.4 Stadsvisie Maastricht 2040

In de Stadsvisie (vastgesteld in 2021) wordt vooruit gekeken naar het jaar 2040. Maastricht blijft namelijk in beweging, de stad is nooit af. In de Stadsvisie wordt de stad gepositioneerd als:

- inclusieve stad;
- woonstad ;
- werkstad;
- kennisstad;
- stad van ontmoeting;
- groene stad;
- netwerkstad.

Het verleggen van de gastransportleiding is een eerste stap waardoor aansluitend mogelijkheden ontstaan voor stedelijke ontwikkelingen die bijdragen aan het bereiken van de doelen van de Stadsvisie.

3.4. Conclusie

De noodzakelijke verlegging van de gastransportleiding conflicteert niet met de bovengenoemde beleidsdocumenten. Indirect kan de gastransportleiding worden gezien als ontwikkeling waarmee de ontwikkelingsmogelijkheden binnen Maastricht wordt verbeterd en daarmee bijdragen aan de gewenste ontwikkelingen in het kader van o.a. de Stadsvisie. Het beleidskader biedt dan ook voldoende aanleiding om de verlegging van de gastransportleiding te realiseren. In het volgende hoofdstuk wordt in het kader van omgevingsaspecten nader geanalyseerd en beoordeeld in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

4. Omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de verantwoording van de ontwikkelingen van de voorliggende planologische afwijking met het oog op milieu- en omgevingsaspecten.

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in het verplaatsen van een gastransportleiding. Daarmee wordt een activiteit mogelijk gemaakt die wordt genoemd in bijlage II bij het Besluit m.e.r.: “de aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van aardgas” (D 8.1). Een m.e.r.-beoordelingsplicht is aan de orde in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding die over een lengte van 5 kilometer of meer is gelegen of geprojecteerd in een gevoelig gebied (zoals Natura 2000-gebied, Ecologische hoofdstructuur of grondwaterbeschermingsgebied).

Alhoewel de activiteit ruimschoots onder de drempelwaarde ligt, is een vormvrije m.e.r.-beoordeling noodzakelijk (artikel 2 lid 5 van het Besluit milieueffectrapportage 1994). Op grond van het Besluit Milieueffectrapportage moet het besluit om geen MER te verlangen separaat (als zelfstandig besluit) worden genomen, dit proces kan parallel met de bestemmingsplanherziening meelopen.

Het doel van een m.e.r.-beoordeling is om te analyseren in hoeverre sprake is van mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen. Als uit de m.e.r.-beoordeling blijkt dat sprake is van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kan het bevoegd gezag besluiten een m.e.r.-procedure op te starten. Als de milieugevolgen beperkt zijn of hier in het plan goed mee om kan worden gegaan, volstaat deze m.e.r.-beoordelingsnotitie. De m.e.r.-beoordeling is dan afgerond en vormt dan een bijlage bij dit bestemmingsplan.

De verlegging van het leidingwerk die met dit plan mogelijk wordt gemaakt is minimaal. Het leidingwerk komt nagenoeg op dezelfde locatie te liggen. De invloed op de omgeving is dan ook verwaarloosbaar. De leiding komt niet dicht bij gevoelige gebieden of bestemmingen te liggen.

Gedurende de werkzaamheden kan er sprake zijn van enige verstoring van de omgeving. Gelet op de beperkte tijdsduur en de kleinschaligheid van het project, betreft het hier echter een gering effect. De milieugevolgen van het plan zijn in deze onderbouwing inzichtelijk gemaakt. Hieruit blijkt dat geen grote gevolgen zijn te verwachten.

Met de vaststelling van het voorliggende bestemmingsplan kan dan ook worden geconcludeerd dat het voornemen niet leidt tot significant nadelige gevolgen voor het milieu zoals bedoeld in artikel 7.17 Wet Milieubeheer waardoor het doorlopen van een m.e.r.-procedure kan worden uitgesloten. Uit de conclusie van de mer-notitie blijkt dat, gelet op de kenmerken van het plan, de plaats van het plan, de kenmerken van de potentiële effecten en de te treffen maatregelen, geen belangrijke negatieve milieugevolgen zullen optreden. Er is dan ook geen aanleiding voor het doorlopen van een milieueffectrapportage in het kader van het bestemmingsplan.

Het bovenstaande in aanmerking genomen besluit het college dat een MER voor dit plan niet noodzakelijk is. De mer-aanmeldnotitie kan parallel lopen aan de omgevingsvergunningprocedure.

4.2 Archeologie

Het Verdrag van Malta is een verdrag dat in 1992 werd ondertekend door alle lidstaten van de Raad van Europa. Eén van de doelstellingen van het Verdrag is de afstemming van het archeologisch belang met de ruimtelijke ordening. Dat is dan ook de reden dat de wetgever ervoor gekozen heeft om de bescherming van het archeologisch erfgoed in te bedden in de ruimtelijke ordening. Met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg op 1 september 2007 is de beleidsuitvoering van het archeologische beleid bij gemeenten komen te liggen. De gemeenten hebben de plicht om in bestemmingsplannen aan te geven welke archeologische waarden worden verwacht en mogelijk in het geding zijn.

In de vigerende bestemmingsplannen 'Centrum' en 'Noorderbrug, e.o.' is bij zowel het in- als uittredepunt een archeologische bescherming (Waarde-Maastrichts Erfgoed met de functieaanduiding specifieke vorm van waarde – archeologische zone A)opgenomen.

In overleg met de beleidswerker archeologie van gemeente Maastricht heeft hierover afstemming plaatsgevonden. De verwachting is dat de beoogde boring een raakvlak kan hebben met ondergrondse delen van voormalige vestingmuren. Uit de bij de gemeente Maastricht beschikbare tekeningen is er één muur die tegengekomen kan worden tijdens uitvoering; deze muur ligt aan de oostzijde in de Zuid-Willemsvaart en zal waarschijnlijk uit een bakstenen schil bestaan en mogelijk mergel of bakstenen vulling. De dikte is moeilijk in te schatten, die verschilt per lunet. Ook de diepte is moeilijk in te schatten maar waarschijnlijk heeft men bij de aanleg van de Zuid-Willemsvaart alleen het hoognodige gesloopt en zullen er nog resten onder het kanaal aanwezig zijn.

Archeologisch is de uitvoeringsmethode, ter hoogte van de vestigmuur is dit droge zinker middels damwanden, moeilijk te begeleiden en zal dat geen meerwaarde opleveren. Voorgesteld is om eventuele boorkernen te bewaren voor een nader analyse zodat de gemeentelijke archeologe de locatie, de dikte en de samenstelling van de muur achteraf kunnen vaststellen. Ook de overige boorgegevens kunnen uitsluitsel geven over de eventuele aanwezigheid van nog oudere vestingresten.

Indien tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden alsnog onverhoopt archeologische waarden worden aangetroffen dan zal opdrachtgever hiervan melding maken conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet. De gemeente Maastricht zal hiervan op de hoogte worden gebracht als bevoegd gezag zijnde.

4.3 Cultuurhistorie

In 2010 is in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen dat gemeenten bij het maken van nieuwe bestemmingsplannen, maar ook bij het afwijken van bestemmingsplannen door toepassing van de zogenaamde uitgebreide afwijkingsbevoegdheid uit de Wabo, rekening moeten houden met de in en rondom het projectgebied aanwezige cultuurhistorische waarden. Onder cultuurhistorische waarden vallen naast archeologische waarden ook monumenten, beeldbepalende panden en beschermde stads- en dorpsgezichten, die op basis van de Monumentenwet zijn aangewezen.

In, en in de directe omgeving van, het projectgebied zijn geen historische bouwwerken of monumentale panden met een cultuurhistorische of beeldbepalende waarde te benoemen. De verlegging van de gastransportleiding is dan ook niet van (negatieve) invloed op de cultuurhistorie ter plaatse.

4.4 Explosieven

Ondanks dat de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven in de ondergrond niet direct een ruimtelijk aspect betreft, kan het de realisatie van de gewenste ontwikkeling wel degelijk bemoeilijken. Er is door de gemeente Maastricht een gemeentebreed vooronderzoek uitgevoerd om de kans op mogelijke aanwezigheid van (niet gesprongen) explosieven inzichtelijk te maken.

Figuur 6 Uitsnede explosievenkaart in relatie tot beoogde verlegging

Op basis van de beoordeelde feiten is geconcludeerd dat er geen indicaties zijn voor de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in het onderzoeksgebied. Derhalve is het onderzoeksgebied niet verdacht op de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten.

Dit betekent dat de werkzaamheden zonder verdere restricties of maatregelen kunnen worden uitgevoerd.

4.5 Bodem

Omdat de werkzaamheden zich met name in en op de bodem zullen plaatsvinden is verkennend milieukundig onderzoek² verricht binnen het plangebied, zowel voor de bodem als de waterbodem. Hiermee is getracht relevante informatie met betrekking tot het voormalig en huidige gebruik te verzamelen en tevens potentieel verdachte activiteiten zichtbaar te maken die de bodemkwaliteit op de locatie mogelijk hebben beïnvloed.

² 27 januari 2023, WSP, Verkennend asbest- en(water)bodemonderzoek verlegging gasleiding Z-500-15 en verwijdering afsluitschema S-8908 aan de Franssensingel(ong.) te Maastricht, SOL022026MK-Definitief, versie 1.0

Uit het onderzoek voor de locatie van de te verleggen leiding blijkt het volgende:

Landbodem

- tijdens de veldwerkzaamheden zijn zeer zwakke tot zwakke bijmengingen met aardewerk, kolengruis, baksteen, betongranulaat en puin/slakken waargenomen in de boven- en ondergrond;
- verder zijn tijdens het onderhavige bodemonderzoek in de landbodem licht tot maximaal matig verhoogde gehalten aan zware metalen, PAK, PCB en minerale olie aangetoond die kunnen worden gerelateerd aan de verontreinigde ophooglaag van Belvédère. De interventiewaarde wordt nergens overschreden;
- in één mengmonster van de zeer zwak tot zwak betongranulaat-, baksteen- en aardewerkhoudend bovengrond is een gewogen asbestgehalte van 1,69 mg/kg d.s. vastgesteld. In de overige onderzochte mengmonsters is geen asbest aangetoond.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat ter hoogte van de geplande werkzaamheden geen sprake is van een bodemverontreiniging van betekenis en de onderzoeksresultaten geven geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader bodemonderzoek.

Aangezien geen sprake (meer) is van een interventiewaarde-overschrijding is geen verder onderzoek noodzakelijk. Wel wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden een plan van aanpak op te stellen om zo de uitgangspunten voor de sanering van de licht tot matig verhoogde gehalten aan vluchtige aromaten inzichtelijk te maken.

Waterbodem

- tijdens de uitvoering van het waterbodemonderzoek is een sliblaag met een dikte tussen de 30 en 55 centimeter aangetroffen. Alle slibsteken zijn gestaakt op een ondoordringbare laag;
- uit de analyseresultaten van het mengmonster van de aanwezige sliblaag is een sterk verhoogd gehalte aan zink en zijn matig verhoogde gehalten aan cadmium, koper, lood, PAK en minerale olie en licht verhoogde gehalten aan kobalt, kwik, molybdeen, nikkel en PCB aangetoond. Tevens zijn verhoogde gehalten aan som PFOS en EtFOSAA aangetoond in de sliblaag;
- de sliblaag is nooit toepasbaar of verspreidbaar op de landbodem of in de waterbodem op basis van de gemeten gehalten.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een waterbodemonverontreiniging van betekenis. De matig tot sterk verhoogde gehalten aan zware metalen en minerale olie zijn vermoedelijk een gevolg van de aanwezigheid van de verontreinigde ophooglaag van Belvédère. Middels het verrichte waterbodemonderzoek is de kwaliteit van de sliblaag ter hoogte van de geplande werkzaamheden voldoende inzichtelijk gemaakt.

De uitvoering van een aanvullend waterbodemonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht. Aangezien de interventiewaarde wordt overschreden in de sliblaag dient voorafgaand aan de geplande werkzaamheden een plan van aanpak te worden opgesteld.

Bij werkzaamheden in de onderzochte waterbodem is, naast de basishygiëne, de veiligheidsklasse "Oranje Vluchtig" van toepassing op basis van het gemeten gehalte aan minerale olie in de sliblaag.

Voor de overige geplande werkzaamheden in de landbodem is, naast de basishygiëne, geen veiligheidsklasse van toepassing.

De definitieve veiligheidsklasse(n) dient door een veiligheidkundige te worden vastgesteld maar biedt geen onmogelijkheden voor het doorlopen van de gewenste bestemmingsplanprocedure.

4.6 Flora & Fauna

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet zijn de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet samengevoegd tot één nieuwe wet. De bevoegdheden zijn hierbij meer komen te liggen bij de provinciale overheden. Een uitzondering hierop zijn ruimtelijke ingrepen die gevolgen voor de natuur hebben, waaronder het gastransportnetwerk van Gasunie. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) blijft hiervoor het bevoegd gezag.

4.6.1 Gebieden

In de Wet natuurbescherming wordt onderscheid gemaakt in soorten en gebieden. Met name voor gebieden valt de wetgeving terug op Europese regelgeving van de Habitat- en Vogelrichtlijn waardoor er weinig verandert. Het plangebied is niet gelegen in, of in nabijheid van, een Vogel- of Habitatrichtlijngebied.

Provinciale gebiedsbescherming

De projectlocatie is niet gelegen in het NatuurNetwerk Nederland (NNN) of weidevogelgebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ruimte afstand ten oosten van het plangebied. Tussen het plangebied en het NNN-gebied bevinden zich meerdere drukke wegen. Gezien de kleinschalige ingrepen en de afstand tot het NNN-gebied zijn effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden op de NNN uit te sluiten. Een nadere toetsing ('nee, tenzij'-toets) is niet noodzakelijk.

Figuur 7 Situatie plangebied ten aanzien van NNN-gebieden

Gebiedsbescherming conform Wet Natuurbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van beschermd Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied ligt op ca. 1,1 kilometer ten noorden van het plangebied. Het gaat hier om het Natura 2000-gebied Grensmaas.

Figuur 8 Situatie plangebied ten opzichte van Natura2000-gebieden

Tussen het plangebied en het Natura2000-gebied bevinden zich meerdere drukke wegen. Gezien de aard van de ingreep (kleinschalige ingrepen) in het plangebied worden externe effecten zoals trillingen, verstoring door geluid en mechanische effecten niet verwacht. Er is geen kans op fysieke aantasting of verstoring. Verdere toetsing aan de Wnb voor het onderdeel gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Na aanleiding van een recente uitspraak van de Raad van State is de partiële vrijstelling van de vergunningplicht voor activiteiten van de bouwsector komen te vervallen. Dat houdt in dat de tijdelijke gevolgen van de door de bouw veroorzaakte stikstofdepositie zal moeten worden berekend aan de hand van een Aeries-berekening. Op basis van de Aeries-berekening wordt per Natura2000-gebied zichtbaar in hoeverre en in welke mate er sprake is van stikstofdepositie. Op dit moment wordt er een berekening uitgevoerd op basis van de verwachting van in te zetten materieel.

4.6.2 Soorten

De verandering die de Wet natuurbescherming voor soorten met zich mee heeft gebracht is dat er nieuwe soorten beschermd zijn en eerder beschermde soorten juist geen beschermde status meer hebben. Per provincie is hierin onderscheid gemaakt waardoor de soortenbescherming niet meer landelijk gelijk is.

Vanuit de natuurwetgeving blijft bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden of (mitigerende) maatregelen kunnen worden genomen. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de Wet

natuurbescherming. De initiatiefnemer heeft dan ook een natuurtoets³ naar flora en fauna verricht op en rond de projectlocatie.

Resultaten

Aan de hand van gegevens uit de bureaustudie, de aanwezige biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Tevens is natuurinformatie opgevraagd bij de Nationale Databank Flora en Fauna.

Uit het onderzoek wordt het volgende geconstateerd:

- Het verspreidingsbeeld van streng beschermde soorten op de ingreeplocatie en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep is niet voldoende actueel en volledig om effecten van de ingreep te kunnen beoordelen. Vervolgonderzoek is nodig.
- Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep kunnen de volgende streng beschermde soorten voorkomen: vleermuizen, grote gele kwikstaart, hazelworm, levendbarende hagedis en muurhagedis. Verder dient gedurende het broedseizoen rekening te worden gehouden met broedende vogels.
- Negatieve effecten kunnen deels worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand of tijdens de werkzaamheden.
- Indien de voorgestelde mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, wordt overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1 en 3.5 van de Wnb en van de zorgplicht voor de meeste soorten voorkomen. Alleen voor de nader te onderzoeken soorten is dat nog onduidelijk.

Ter hoogte van het plangebied is het verspreidingsbeeld van vleermuizen, grote gele kwikstaart, hazelworm, levendbarende hagedis en muurhagedis niet compleet. Vervolgonderzoek naar deze soorten is nodig, zodat (negatieve) effecten van de ingreep kunnen worden beoordeeld en eventuele mitigerende maatregelen kunnen worden aangegeven.

Aanvullend onderzoek

Voor de herontwikkeling van Sappi-Zuid is in 2018 een quickscan Natuurwetgeving uitgevoerd. De quickscan (of vooronderzoek) is geen soortgerichte inventarisatie, maar de eerste fase in het kader van de procedure van de Wet natuurbescherming (Wnb). De quickscan is als bijlage bij de toelichting van de bestemmingsplan Verlengde Maasboulevard opgenomen.

Naar aanleiding van de resultaten van die quickscan hebben, ten aanzien van de vleermuis, twee nadere onderzoeken plaatsgevonden. In het eerste onderzoek is ook een quickscan opgenomen van de uitbreiding van het plangebied, aangezien in de eerdere quickscan de verbindingen over de Zuid-Willemsvaart niet waren opgenomen. Uit dit onderzoek uit 2021 is gebleken dat er in het plangebied twee vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van vleermuizen.

Uit het andere nadere onderzoek naar vleermuizen uit 2021 blijkt dat hier geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen.

³ 30-05-2023, Natuurbalans Limes Divergens., Natuurtoets Z-500-15 en S-8908 te Maastricht, 22-142, definitief

De in de quickscan van 2018 genoemde gebouwdelen in de zuidoosthoek van het terrein, waar zich mogelijk een overwinteringsfunctie van meerdere soorten vleermuizen bevindt, liggen ruim buiten het plangebied van dit bestemmingsplan en deze zijn daarmee niet relevant voor dit plan.

Om verstoring van foerageergebied en vliegverbindingen boven het Bassin en de Zuid-Willemsvaart te voorkomen is het noodzakelijk om in elk geval de nieuwe verlichting (en dan met name langs/over het water) vleermuisvriendelijk te houden. Het voorliggende bestemmingsplan zal geen aanpassingen doen aan de verlichting en derhalve is daarmee niet nadelig ten aanzien van deze soort.

Daarnaast is in de directe nabijheid van de ingreeplocatie het voorkomen van de beschermde muurhagedis bekend. Deze soort is in 2021 eveneens waargenomen op een van de brucelementen aan de Fransensingel. Een van de muurdelen van de pijler van de noordelijke brug bestaat deels uit een gemetselde muur. Deze muur vertoont meerdere scheuren die zeer geschikt zijn voor de soort om in weg te kruipen ter overwintering. Gedurende de zomerperiode van 2023 is er een aantal keren gezocht naar Muurhagedissen op deze muurdelen; echter is de soort daar niet meer gevonden en kan worden aangenomen dat het destijds een incidentele waarneming betrof.

Gasunie voert momenteel vervolgonderzoek uit naar de mogelijke aanwezigheid van hazelwormen en levendbare hagedis in het talud. De resultaten van dit onderzoek zal in een later stadium worden toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

Het verspreidingsbeeld van overige streng beschermde soorten op de ingreeplocatie en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep is voldoende actueel en volledig om (negatieve) effecten van de ingreep te kunnen beoordelen. Vervolgonderzoek is voor die soorten niet nodig.

Mitigerende maatregelen

Vleermuizen

Werkzaamheden vinden overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang.

Het gebruik van terreinverlichting dient zoveel mogelijk te worden vermeden. Als dat niet geheel te voorkomen is, dient gebruik te worden gemaakt van amberkleurige LED-vlaklichtverlichting en deze dient niet uit te stralen naar de Zuid-Willemsvaart.

Broedvogels

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van aanwezige broedvogels. Dat loopt globaal van maart t/m juli, maar in het kader van de Wnb wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Vissen

Het is noodzakelijk om het droogleggen van de watergang onder ecologische begeleiding uit te voeren. Die begeleiding houdt in dat, voordat de watergang wordt droog gepompt, aanwezige vissen worden weggevangen en verplaatst naar een locatie verderop in het kanaal, buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Om te voorkomen dat vissen terugkeren tijdens de werkzaamheden, dient dit plaats te vinden na het plaatselijk afdammen van het kanaal.

Zandbijen

Tijdens de werkzaamheden wordt het zandige talud onder de brug op de westoever van de Zuid-Willemsvaart afgezet met rood-wit lint, om beschadiging van nesten te voorkomen als gevolg van betreding door mensen of materieel.

Opgemerkt moet worden dat voor werkzaamheden aan het hoge druk gastransportnetwerk van Gasunie het ministerie van EZ (RVO) bevoegd gezag is in het kader van de Wnb⁴.

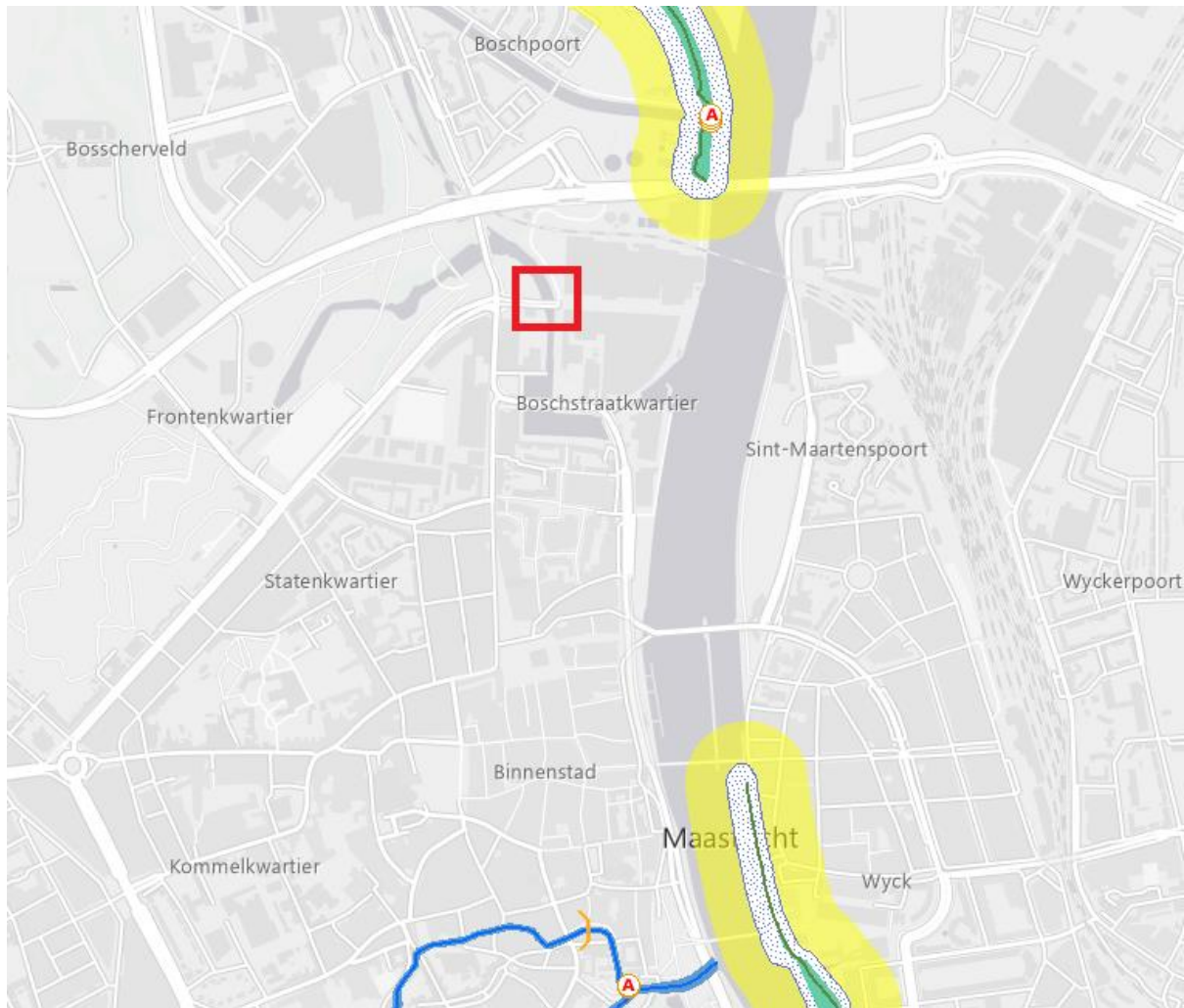
4.7 Water

Het plangebied is gelegen binnen het beheersgebied van Waterschap Limburg, verantwoordelijk voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.

4.7.1 Watergangen en -keringen

De leggerkaart van het Waterschap laat zien dat er geen raakvlak is met waterkeringen en (primaire) watergangen die in beheer zijn van Waterschap Limburg.

⁴ Zie artikel 1.3 van het Besluit natuurbescherming

Figuur 9 Situatie leggerkaart Waterschap Limburg

Het raakvlak met dit aspect is dan ook zeer minimaal.

4.7.2 Grondwater

Het leidingmateriaal is, mede vanwege veiligheidsredenen, zodanig afgesloten dat lekkage van het aardgas en infiltratie van grondwater in de leiding onmogelijk is. Invloed op de grondwaterkwaliteit is daarom afwezig.

Zoals beschreven wordt de gastransportleiding gedeeltelijk aangelegd (aan de bestaande leiding worden gelast) door middel van open ontgraving. De te graven sleuf dient ten tijde van aanleg volledig droog te zijn. Naar verwachting zal bouwputbemaling benodigd zijn om deze droogte te kunnen realiseren. Het te onttrekken water zal geloosd worden op nabij gelegen oppervlakte water. Naar verwachting zal de invloed op de omgeving nihil zijn. Over het aspect water zal voorafgaande aan de uitvoering nader overleg worden gevoerd met Waterschap Limburg, en zal worden voldaan aan de gestelde (vergunnings- of meldings)voorwaarden.

4.7.3 Watertoets

Bij nieuwe bestemmingsplannen en afwijkingen daarvan dient het betreffende waterschap gehoord te worden in het kader van vooroverleg, alsmede het verrichten van een watertoets. In voorliggend geval betreft het een ontwikkeling voor de aanleg van een ondergrondse gastransportleiding. Er wordt geen bebouwing gerealiseerd en van een permanente toename van verharding is geen sprake. Na de werkzaamheden wordt alles overeenkomstig weer ingericht conform de huidige situatie. Van blijvende invloeden van de ontwikkeling op de waterhuishouding is dan ook geen sprake.

Door de realisatie van de leiding wordt **geen** negatief hydrologisch of waterhuishoudkundig effect in de eindsituatie verwacht, omdat:

- De leiding wordt ondergronds aangelegd en heeft een beperkte diameter. Door de geringe diameter heeft de leiding geen invloed op de grondwaterstroming;
- Door de opdrachtgever is aangegeven dat de leiding onder de watergangen wordt doorgelegd. De leiding levert dus geen belemmering op voor de doorstroming van het oppervlaktewater, wel dient rekening te worden gehouden met de eisen van het Waterschap;
- Door de ondergrondse ligging is geen toename van het verhard oppervlak;

Het uitvoeren van een watertoets wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

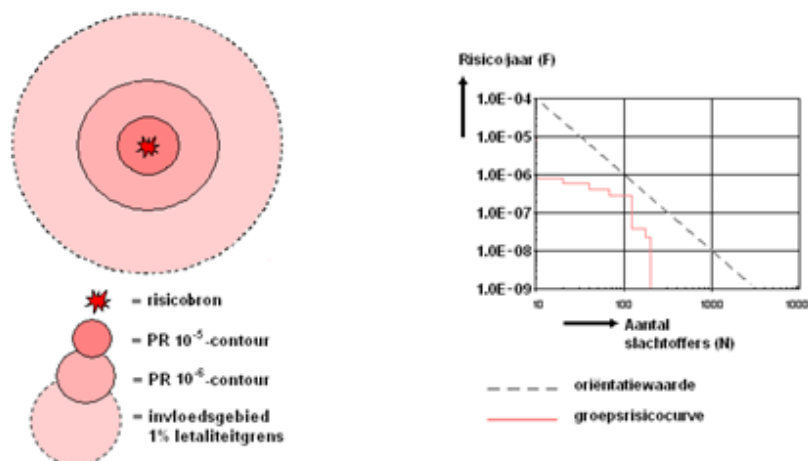
4.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Voor inrichtingen is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) het relevante beleidskader, voor buisleidingen is dit het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het beleid voor transportmodaliteiten staat in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) sinds de inwerkingtreding van de Wet basisnet (1 april 2015). Binnen het beleidskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10-6/jaar-contour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten (gebouwen waarin veel mensen zich kunnen bevinden of waar niet-zelfredzame mensen aanwezig zijn) aanwezig zijn of geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten (bijv. kantoorgebouwen, hotels, restaurants, winkels, bedrijfsgebouwen en overige gebouwen voor zover er doorgaans geen grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn) geldt de 10-6/jaar-contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR) Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Figuur 10 Weergave plaatsgebonden risicocontouren, invloedsgebied en groepsrisicografie met oriëntatiewaarde voor transport

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, het Bevb en het Bevt is een verplichting tot verantwoording van het groepsrisico opgenomen. Bij deze verantwoordingsplicht dient het bevoegd gezag op een juiste wijze de toename en ligging van het groepsrisico te onderbouwen en te verantwoorden. Hierbij geeft het bevoegd gezag aan of het groepsrisico in de betreffende situatie aanvaardbaar wordt geacht. Bij de verantwoording van het groepsrisico dient het bevoegd gezag advies in te winnen bij de veiligheidsregio.

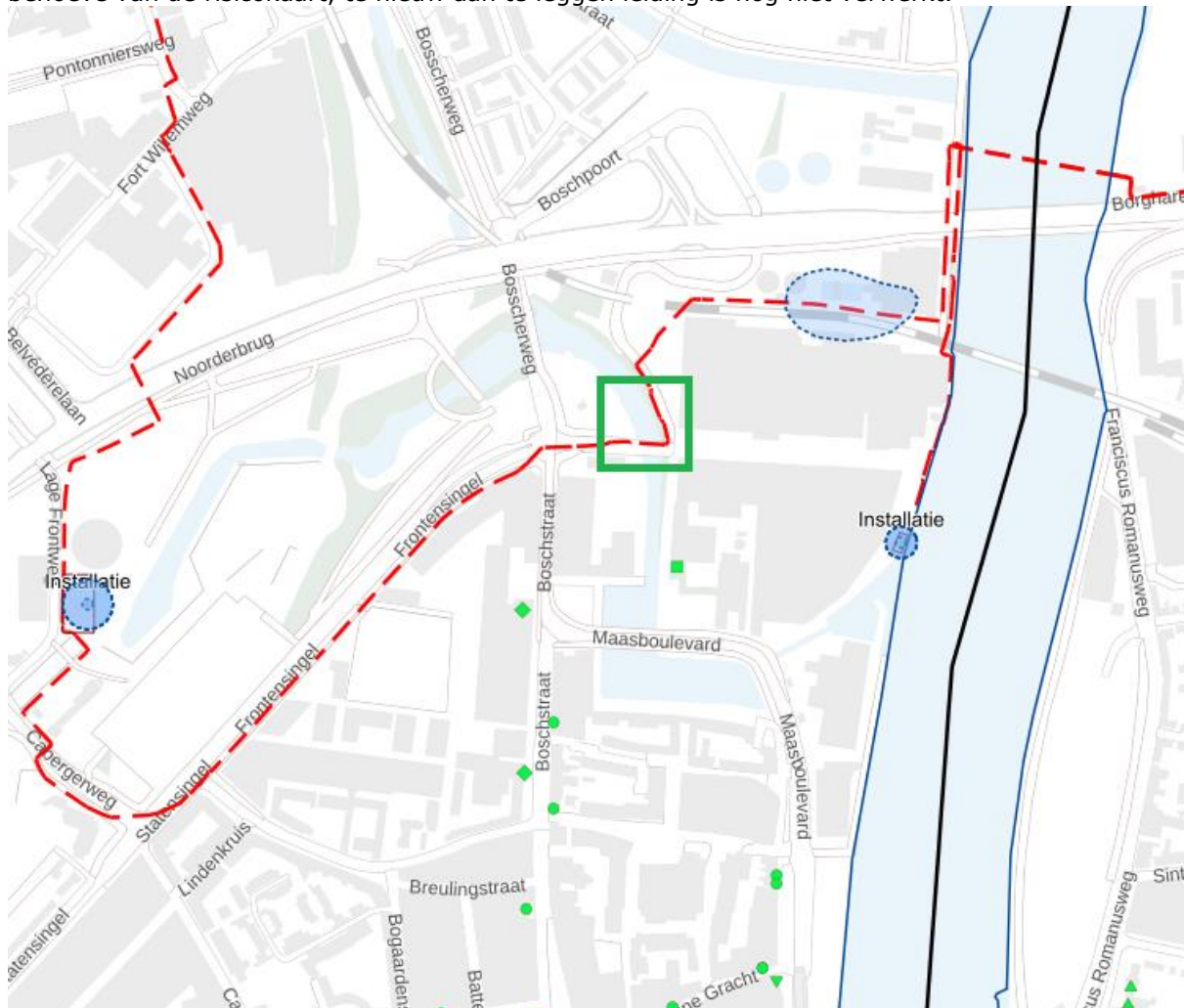
De verantwoordingsplicht van het groepsrisico dient naast de rekenkundige hoogte van het groepsrisico, dat berekend wordt door middel van een kwantitatieve risicoanalyse (QRA), tevens rekening te houden met een aantal kwalitatieve aspecten, zoals in onderstaande figuur weergegeven.

Verplichte en onmisbare onderdelen:	
A	Ligging GR t.o.v. oriënterende waarde
B	Toename GR t.o.v. nulsituatie
C	De mogelijkheden van zelfredzaamheid van de bevolking
D	De mogelijkheden van hulpverlening
E	Nut en noodzaak van de ontwikkeling
F	Het tijdsaspect

Figuur 11 Verplichte en onmisbare onderdelen van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico

De kwalitatieve aspecten die bij de voorgenomen verlegging van belang zijn, betreft o.a. de sterkte van de leiding en de diepteligging er van. Met het ontwerpen van het leidingtracé dient voldaan te worden aan de NEN3650/51 en zal dan ook een sterkteberekening worden uitgevoerd. Een ander aspect is de diepteligging van de leiding dat een verbetering is ten opzichte van de huidige situatie. Zo is de leiding in de huidige situatie gelegen in een bak onder de brug over de A4. In de nieuwe situatie wordt de leiding op grote diepte onder de (verbrede) A4 aangebracht en is de kans op leidingschade daarmee minimaal. De mogelijkheden voor zelfredzaamheid en mogelijkheden voor hulpverlening zijn identiek aan de bestaande situatie.

In onderstaand beeld is een inventarisatie van alle risicobronnen en kwetsbare objecten in de direct omgeving weergegeven. Andere risicobronnen dan de buisleidingen Gasunie zijn de transporten over de Maas en enkele gasontvangststation die onderdeel van het netwerk uitmaken. Gasunie draagt 2-maandelijks zorg voor het aanleveren van nieuwe en actuele informatie ten behoeve van de risicokaart, te nieuw aan te leggen leiding is nog niet verwerkt.

Figuur 12 Uitsnede risicokaart.

4.8.1 Besluit externe veiligheid Buisleidingen

In de huidige wetgeving op het gebied van externe veiligheid (Bevb) worden de veiligheidsrisico's uitgedrukt in plaatsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR). Het Bevb regelt onder meer welke

veiligheidsafstanden in acht genomen moeten worden voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen. In het Bevb wordt een grenswaarde voor het PR gegeven, terwijl het Groepsrisico een oriënterende waarde kent.

4.8.2 Kwantitatieve risicoanalyse

Om te beoordelen of de nieuwe te leggen leiding voldoet aan het Bevb is een Kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd (QRA). De bijgevoegde QRA is opgesteld aan de hand van de bevolkingsdata van de BAG populatieservice (demis), d.d. 27 maart 2023. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in het rapport 'QRA leiding Z-500-15' welke als bijlage is toegevoegd⁵. De conclusies uit het rapport wordt in onderstaande kort beschreven.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico van de leiding voldoet in het plangebied aan het Bevb en Revb. De gestelde voorwaarde, dat het PR van deze leiding op een afstand van vier meter gemeten uit het hart van de leiding niet hoger is dan 10^{-6} per jaar. Het niveau van 10^{-6} wordt niet bereikt waardoor dan tevens voldaan wordt aan de voorwaarde dat er zich geen kwetsbare objecten binnen deze contour bevinden.

Groepsrisico

Het groepsrisico van de kilometer leiding voor het leidinggedeelte waarbinnen zich de voorgenomen leidingverlegging zich afspeelt, is vergeleken met de oriëntatiewaarde voor buisleidingen. Gebleken is dat het Groepsrisico kleiner is dan de in het Bevb gestelde richtwaarde en daarmee voldoet aan de vigerende wetgeving. Verder is de verlegging van de leiding niet van invloed op de zelfredzaamheid, de mogelijkheden tot hulpverlening en is het tijdsaspect niet anders.

Zowel het Groepsrisico als het Plaatsgebonden Risico voldoen aan de normen van het Bevb. Het nieuwe tracé heeft dus geen (nadelige) gevolgen voor PR en GR.

4.10 Kabels en Leidingen

In de directe omgeving van de aan te leggen gastransportleiding is nog een andere planologisch relevante transportleidingen/verbindingen gelegen⁶; een gemeentelijker riolering. Hier wordt op ruime afstand vandaan gewerkt en is niet van invloed op het nieuwe tracé. Uiteraard moet bij de aanleg van de gastransportleiding rekening gehouden worden met alle andere eventueel aanwezige andere ondergrondse infrastructuur. De verlegging van de gastransportleiding is daarop afgestemd.

⁵ 27 november 2023, QRA leiding W-500-15, De verlegging van de leiding in de gemeente Maastricht Gasunie Transport Services B.V., D10060470:23

⁶ Planologisch relevante leidingen zijn: a. hoogspanningsverbindingen van 50 kV en hoger; b. buisleidingen voor transport van aardgas met een uitwendige diameter van meer dan 50 mm en een druk van meer dan 16 bar; c. buisleidingen voor transport van aardolieproducten met een uitwendige diameter van meer dan 70 mm en een druk van meer dan 16 bar; d. buisleidingen met een diameter van 400 mm of meer buiten de bebouwde kom; e. buisleidingen voor transport van afvalwater met een diameter van 400 mm of meer van het waterschap. (hoofdtransportleidingen van en naar de afvalwaterzuiveringsinrichting). f. buisleidingen voor transport van andere stoffen dan aardgas en aardolieproducten, die risico's met zich meebrengen voor mens of leefomgeving wanneer deze leidingen beschadigd raken.

In ieder geval zal een Klic-melding worden gedaan om de mogelijke aanwezigheid van andere kabels en leidingen te inventariseren en eventuele maatregelen te treffen in overleg met de leidingbeheerder(s).

4.9 Luchtkwaliteit

Titel 5.2 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) bevat luchtkwaliteitseisen voor luchtkwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen kunnen effect hebben op de luchtkwaliteit. De voorgenomen ontwikkeling zal vallen onder de categorie die 'niet in betekende mate' bijdraagt aan een verslechtering van de luchtkwaliteit door de zeer beperkte wijziging van het aantal verkeersbewegingen ten opzichte van de bestaande situatie (alleen ten tijde van aanleg). Een project valt in de bovengenoemde categorie wanneer de bijdrage van de activiteit onder 3% blijft van de jaargemiddelde grenswaarde van de concentraties fijn stof en stikstofoxide⁷. Er kan met zekerheid gesteld worden dat de voorgenomen ontwikkeling onder deze grenswaarde blijft. Een gasleiding is geen gevoelige bestemming. Daarom hoeft de luchtkwaliteit in het kader van een goed woon- en leefklimaat niet te worden beoordeeld.

4.10 Geluid, geur, lichthinder en windhinder

Het betreft een ondergrondse leiding waarbij de milieuaspecten geluid, geur, lichthinder, en windhinder niet van toepassing zijn.

4.11 Conclusie

De hierboven beschreven paragrafen hebben een nadere analyse van het plangebied weergegeven waarin de beknopte conclusies uit enkele relevante onderzoeksrapporten zijn weergegeven. Zoals omschreven zullen bepaalde aspecten bij uitvoering nadere aandacht moeten krijgen om de invloed op de omgeving te beperken. Deze aandacht zal door de opdrachtgever in acht worden genomen, waardoor de werkzaamheden op een verantwoorde wijze zullen worden verricht. De gebiedsaspecten geven dan ook geen aanleiding om de bestemmingsplanprocedure geen verder vervolg te geven.

⁷ Dit is vergelijkbaar met het aantal verkeersbewegingen bij een kantoorlocatie van 100.000m² bvo of een woningbouwlocatie van 1.500 woningen.

4. Uitvoerbaarheid

Naast de omgevingsaspecten is het de verplichting van de initiatiefnemer om de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan alsmede de financiële consequenties in kaart te brengen.

Onderstaande paragrafen gaan hier nader op in.

4.1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Omliggende bewoners en bedrijven zullen worden geïnformeerd over de werkzaamheden en de eventuele hinder daarvan. Middels vergunningen zullen nadere afspraken worden gemaakt tussen initiatiefnemer en het bevoegde gezag. Indien nodig zullen er concrete afspraken worden gemaakt met particulieren en, indien nodig, financieel worden bijgedragen conform standaard tarieven.

Vanuit de wettelijke verplichting (art. 3.4 Awb) heeft het ontwerpbesluit gedurende een periode van 6 weken ter inzage gelegen. De verplichte ter inzage legging geeft belanghebbenden voldoende gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken inzake het verlenen van de omgevingsvergunning. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

4.4.1 Wettelijk vooroverleg

Vanwege de beperkte omvang van het project wordt er niet gekozen voor een uitgebreid vooroverleg. Wel is de onderbouwing in concept aangeboden aan de gemeente en vooroverlegpartners zodat vooraf op- en aanmerkingen kunnen worden aangegeven en verwerkt.

4.2. Economische uitvoerbaarheid

Omdat de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een eigen vervangings- en investeringsproject komen de kosten van de aanpassingen in het gastransportnetwerk, en alle bijbehorende werkzaamheden, volledig voor rekening van Gasunie. Vanwege de leeftijd van de leiding komt de beoogde verlegging niet in aanmerking voor (gedeeltelijke) financiële compensatie vanuit de verzoeker (gemeente).

De voorgenomen ontwikkeling aan het leidingnetwerk en bijbehoren is derhalve geen aangewezen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1. Bro. Dit betekent dat plankosten niet kunnen worden verhaald middels een exploitatieplan.

In het voorliggende geval worden de gemeentelijke kosten voor het doorlopen van de procedure en omgevingsvergunning, op basis van de legesverordening, verhaald op Gasunie. Tevens worden er tussen gemeente en initiatiefnemer afspraken gemaakt omtrent de verdere financiële afwikkeling van de planvorming. Dit brengt met zich mee dat op grond van artikel 6.12 Wro geen exploitatieplan nodig is.

Op basis hiervan kan het verleggen van de gastransportleiding als economisch uitvoerbaar worden geacht.

5. Conclusie

Initiatiefnemer is voornemens om het bestaande leidingwerk ter hoogte van de Fransensingel te Maastricht te vervangen. De gebiedsontwikkelingen in het kader van project 'Verlengde Maasboulevard, die in opdracht van gemeente Maastricht worden uitgevoerd, geven aanleiding voor deze verlegging. De ligging van de huidige leiding onder de brug in de Fransensingel is niet meer passend met het oog op de toekomstige situatie. Deze leiding wordt dan ook vervangen door een gezinkerde nieuwe leiding in de Zuid-Willemsvaart. Het bestaande leidingwerk zal, afloop van de werkzaamheden, buiten bedrijf worden gesteld en (waar mogelijk) worden verwijderd. Na afloop van de werkzaamheden wordt de situatie weer in vergelijkbare staat hersteld als voorheen.

Om deze planologisch relevante leiding te verleggen is een uitgebreide omgevingsvergunning benodigd waarvoor onderhavige ruimtelijke onderbouwing is geschreven. Het project is in de eerder beschreven hoofdstukken getoetst aan het beleid op alle (relevante) overheidsniveaus. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor de locatie en de (directe) omgeving. Geconcludeerd mag worden dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening, waarmee de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het vigerende bestemmingsplan dan ook kan worden bekrachtigd.

Bijlagen

1. 30-05-2023, Natuurbalans Limes Divergens., Natuurtoets Z-500-15 en S-8908 te Maastricht, 22-142, definitief
2. 27 januari 2023, WSP, Verkennend asbest- en(water)bodemonderzoek verlegging gasleiding Z-500-15 en verwijdering afsluiterschema S-8908 aan de Fransensingel(ong.) te Maastricht, SOL022026MK-Definitief, versie 1.0
3. 5 april 2023, QRA leiding W-500-15, De verlegging van de leiding in de gemeente Maastricht Gasunie Transport Services B.V., D10060470:16
4. 07-09-2023, Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling, 2306-503-3
5. 13-09-2023, Aeries-berekening, 2306-503-4

Ravelijn 10
4285 ED Woudrichem
Tel. 0613165830
info@vdh-omgevingsadvies.nl

www.vdh-omgevingsadvies.nl